

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในบทนี้จะเป็นการสรุปผลการวิจัยเรื่องการศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการศึกษา
อุตสาหกรรมอาชีวศึกษาและเครื่องประดับของประเทศไทยของสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ
โดยจะนำเสนอ วัตถุประสงค์ของการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ
ในทำวิจัยครั้งต่อไป ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดการศึกษาอุตสาหกรรมอาชีวศึกษาและเครื่องประดับของประเทศไทย
ของสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ
2. เพื่อศึกษาปัญหาการจัดการศึกษาอุตสาหกรรมอาชีวศึกษาและเครื่องประดับของประเทศไทย
ของสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

สรุปผลการวิจัย

การนำเสนอสรุปผลการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สรุปผลการวิจัยจากการสัมภาษณ์ ผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหาร

ตอนที่ 2 สรุปผลการวิจัยจากแบบสอบถาม จากครูอาจารย์

ตอนที่ 1 สรุปผลการวิจัยจากการสัมภาษณ์ ผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหาร

1. สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์ เป็นดังนี้

ผู้บริหาร ส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 50 ปีขึ้นไป คุณวุฒิทางการศึกษาในระดับ
ปริญญาโท มีระยะเวลาในการบริหารงาน 6 ปีขึ้นไป

ผู้ช่วยผู้บริหารส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 50 ปีขึ้นไป คุณวุฒิทางการศึกษาใน
ระดับปริญญา มีระยะเวลาในการบริหารงาน 3 – 5 ปี

2. สถานภาพการจัดการศึกษาสถานศึกษาอัญมณีและเครื่องประดับ ของประเทศไทยของ สถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

ผลการวิเคราะห์สภาพการจัดการศึกษาอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับของประเทศไทยของสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จากการสัมภาษณ์ เพื่อพิจารณาในภาพรวมโดยระบุสภาพในงานแต่ละด้านตามกรอบแนวคิดทางการวิจัย ดังต่อไปนี้

2.1 งานพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน ส่วนใหญ่สถาบันมีการมอบหมายให้ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ เป็นผู้รับผิดชอบในการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน โดยมีการเตรียมความพร้อมในการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน มีการจัดทำแผนพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้มีความทันสมัยและใช้ได้จริง มีจัดทำแผนงาน โครงการทางวิชาการ มีการจัดบุคลากรทำหน้าที่รับผิดชอบในการประสานงานพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตรของสถาบันการศึกษาทั้ง 6 สถาบัน พบว่าทุกสถาบัน มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตร โดยมีการพิจารณาปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตรร่วมกับจากหน่วยงานต้นสังกัด และสถานประกอบการทางด้านอัญมณีและเครื่องประดับ จุดประสงค์ในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตร ของสถาบันการศึกษาทั้ง 6 สถาบัน พบว่าทุกสถาบัน มีจุดประสงค์เพื่อปรับปรุงพัฒนางานวิชาการของสถาบัน รองลงมาคือจุดประสงค์เพื่อแก้ปัญหาด้านการเรียนการสอนของสถาบัน การประเมินผลหลักสูตรของสถาบันการศึกษาทั้ง 6 สถาบันพบว่า ทุกสถาบัน มีการประเมินผลหลักสูตร โดยมีการกำหนดหลักฐานที่จะต้องทำการประเมินไว้เป็นลายลักษณ์อักษร รองลงมาคือ การจัดทำรายงานให้ผู้บริหารทราบ การนำผลการประเมินหลักสูตรไปใช้ประโยชน์ ในสถาบันการศึกษาทั้ง 6 สถาบัน พบว่า ทุกสถาบัน มีการนำไปใช้ประโยชน์เพื่อทราบปัญหาและอุปสรรคในการทำงาน และนำผลการประเมินหลักสูตรมาวางแผนการทำงานในปีต่อไป รองลงมาคือ การนำข้อบกพร่องมาแก้ไขปรับปรุงการจัดการนิเทศการศึกษา ของสถาบันการศึกษาทั้ง 6 สถาบันพบว่า ทุกสถาบันมีการจัดการนิเทศการศึกษา โดยมีการจัดทำบันทึกและจัดเก็บหลักฐานที่จะต้องทำการนิเทศไว้เป็นลายลักษณ์อักษร รองลงมาคือ การจัดทำรายงานให้ผู้บริหารทราบ การนำผลการนิเทศการศึกษาไปใช้ประโยชน์ ในสถาบันการศึกษาทั้ง 6 สถาบันพบว่าทุกสถาบัน มีการนำมาวางแผนการจัดการเรียนการสอนในปีต่อไป รองลงมาคือ เพื่อทราบปัญหาและอุปสรรคในการทำงาน การจัดแผนการเรียนการสอนในสถาบันการศึกษาทั้ง 6 สถาบันพบว่า ทุกสถาบัน มีการจัดให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร รองลงมาคือ การจัดตามความพร้อมด้านบุคลากร ทุกสถาบันมีการสำรวจความต้องการในการใช้สื่อวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนของครูอาจารย์ รองลงมาคือจัดให้มีศูนย์สื่อวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนในโรงเรียน การส่งเสริมการผลิตสื่อวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน ของสถาบันการศึกษาทั้ง 6 สถาบัน พบว่า มีการจัดอบรม ประชุมเชิงปฏิบัติการการผลิตสื่อให้แก่ครูอาจารย์ รองลงมาคือ การ

ส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อขึ้นใช้เอง การจัดตั้งศูนย์สื่อการเรียนรู้ภายในสถาบัน ของสถาบันการศึกษาทั้ง 6 สถาบัน พบว่า มีการจัดตั้งศูนย์สื่อการเรียนรู้ภายในสถาบัน โดยมีการจัดสรรงบประมาณในการบริหารจัดการศูนย์สื่อการเรียนรู้ รองลงมาคือ การจัดตารางการใช้บริการศูนย์สื่อการเรียนรู้ เมื่อพิจารณาข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์ ผู้อำนวยการของสถานศึกษา พบข้อสังเกตว่า สถานศึกษาที่ไม่มีการจัดตั้งศูนย์สื่อการเรียนรู้ภายในสถาบัน มีจำนวน 2 สถาบัน ทุกสถาบันมีการจัดตั้งหน่วยงาน วัตถุประสงค์และประเมินผลการเรียนการสอน โดยมีการจัดทำระเบียบแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการวัด และประเมินผลการเรียนการสอนเผยแพร่ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ รองลงมาคือ การจัดทำแบบฟอร์ม เอกสารการวัดประเมินผลการเรียนการสอนไว้บริการแก่ครูอาจารย์ การวัดประเมินผลการเรียนการสอน ในสถาบันการศึกษาทั้ง 6 สถาบัน พบว่า ทุกสถาบันมีการสอบข้อเขียน การสอบภาคปฏิบัติ การเก็บคะแนนจากผลงาน การสังเกต การจัดการด้านงานทะเบียนและสถิติ ในสถาบันการศึกษาทั้ง 6 สถาบัน พบว่าทุกสถาบันมีการจัดการด้านงานทะเบียนและสถิติ โดยมีการจัดทำหลักฐานการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรของสถาบัน รองลงมาคือ การใช้เทคโนโลยี เช่น โปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อใช้ในการจัดเก็บบันทึกข้อมูลงานทะเบียน และสถิติให้มีความปลอดภัย และสะดวก ในการสืบค้นเพื่อการใช้งาน และการจัดเก็บ รวบรวม และบันทึกสถิติข้าราชการครูและลูกจ้าง การจัดทำแผนงานบริการแนะแนว ในสถาบันการศึกษาทั้ง 6 สถาบัน พบว่าทุกสถาบัน มีการจัดทำ แผนงานบริการแนะแนว โดยมีการนำวัตถุประสงค์ของฝ่ายกิจการนักเรียน นักศึกษามาเป็นเกณฑ์ในการวางแผน รองลงมาคือ การนำนโยบาย เป้าหมาย หรือปรัชญาของสถาบันมาเป็นเกณฑ์ในการพิจารณา การจัดทำแผนงานบริการแนะแนว ในสถาบันการศึกษาทั้ง 6 สถาบัน พบว่าทุกสถาบัน มีการจัดทำแผนงานตามความสนใจและความต้องการของนักเรียน นักศึกษา รองลงมาคือ จัดทำ แผนงานตามงบประมาณที่ได้รับการสนับสนุน

2.2 งานบริหารทรัพยากรบุคคล มีการมอบหมายให้ผู้ช่วยผู้อำนวยการ เป็นผู้รับผิดชอบ รองลงมาคือ ผู้อำนวยการเป็นผู้รับผิดชอบ มีการวางแผนการบริหารงานด้านบุคคล ในสถาบันการศึกษาทั้ง 6 สถาบัน พบว่าทุกสถาบันมีการวางแผนการบริหารงานด้านบุคคล โดยมีการวางแผนอัตรากำลังคน การจัดสรรอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากร รองลงมาคือ การจัดทำแผนพัฒนาบุคลากรเพื่อเพิ่มศักยภาพในการทำงาน เช่น มีการกำหนดความจำเป็นในการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร การประชุมนิเทศ ศึกษาดูงาน การศึกษาต่อการประชุมเชิงวิชาการ และการวางแผนประเมินผลงานของบุคลากร การกำหนดเกณฑ์การสรรหาและคัดเลือกบุคคล ในสถาบันการศึกษาทั้ง 6 สถาบัน พบว่าทุกสถาบัน มีการกำหนดเกณฑ์การสรรหาและคัดเลือกบุคคล โดยมีการพิจารณาจากคุณสมบัติทางการศึกษา เช่น จบการศึกษาทางด้านอัญมณีและเครื่องประดับ และมีการพิจารณาจากคุณสมบัติทางด้านประสบการณ์ เช่น มีประสบการณ์ในการทำงานโดยตรงทางด้านอัญมณีและเครื่องประดับ

2.3 งานบริหารกิจการนักเรียน ทุกสถาบันมีการมอบหมายให้ผู้ช่วยผู้อำนวยการ เป็นผู้รับผิดชอบ การวางแผนงานบริหารกิจการนักเรียน ในสถาบันการศึกษาทั้ง 6 สถาบัน พบว่าทุกสถาบันมีการวางแผนงานบริหารกิจการนักเรียน โดยมีการวางแผนการจัดสรรอำนาจหน้าที่ รับผิดชอบการบริหารกิจการนักเรียน รองลงมาคือ จัดทำแผนการบริหารกิจการนักเรียนเช่น การปฐมนิเทศ วันไหว้ครู กีฬาสี การจัดทำสำมะโนนักเรียน การคาดคะเน หรือทำนายจำนวนนักเรียน ในสถาบันการศึกษาทั้ง 6 สถาบัน พบว่ามีสถาบันที่จัดทำสำมะโนนักเรียน การคาดคะเน หรือทำนายจำนวนนักเรียน และไม่มีการจัดทำสำมะโนนักเรียน การคาดคะเน หรือทำนายจำนวนนักเรียน โดยมีการสำรวจประชากรกลุ่มที่จบมัธยมต้นและมัธยมปลาย มากที่สุด รองลงมาคือ สืบจากข้อมูลเดิมและนโยบายการรับนักศึกษาในระดับมัธยม เมื่อพิจารณาข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการ พบข้อสังเกตว่ามีสถาบันที่จัดทำสำมะโนนักเรียน การคาดคะเน หรือทำนายจำนวนนักเรียน จำนวน 4 สถาบัน และไม่มีการจัดทำสำมะโนนักเรียน การคาดคะเน หรือทำนายจำนวนนักเรียน จำนวน 2 สถาบัน การปฐมนิเทศนักเรียน นักศึกษา ผู้ปกครอง ในสถาบันการศึกษาทั้ง 6 สถาบัน พบว่าทุกสถาบัน มีการจัดปฐมนิเทศนักเรียน นักศึกษา ผู้ปกครอง โดยจัดปีละ 1 ครั้ง มีการชี้แจงข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนของสถาบัน และมีการชี้แจงข้อมูลต่างๆ ของสถาบันและระเบียบที่เกี่ยวข้อง เช่น หลักสูตรและการจัดการเรียน การสอนของสถาบัน การจัดกิจกรรมชมรมนักเรียน นักศึกษา เช่น ชุมนุมวิชาการ ในสถาบันการศึกษาทั้ง 6 สถาบัน พบว่าทุกสถาบัน มีการจัดกิจกรรมชมรมนักเรียน นักศึกษา โดยมีการแต่งตั้งครู อาจารย์ เป็นที่ปรึกษาชมรมหรือกลุ่มกิจกรรมที่สนใจ รองลงมาคือ การจัดทัศนศึกษาดูงานสถานประกอบการที่ดำเนินงานทางด้านอัญมณีและเครื่องประดับ การจัดงานบริการ และสวัสดิการนักเรียน ในสถาบันการศึกษาทั้ง 6 สถาบัน พบว่าทุกสถาบัน มีการจัดงานบริการ และสวัสดิการนักเรียน โดยมีการจัดงานบริการ และสวัสดิการนักเรียน และมีการให้บริการร้านอาหาร หรือโรงอาหาร การให้บริการน้ำดื่ม น้ำใช้ให้กับนักศึกษา และการให้บริการห้องพยาบาล รองลงมาคือ การจัดตั้งกองทุนการศึกษาให้กับนักเรียน นักศึกษา ที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ กิจกรรมสร้างวินัยนักเรียน นักศึกษา ในสถาบันการศึกษาทั้ง 6 สถาบัน พบว่าทุกสถาบันมีการจัดกิจกรรมสร้างวินัยนักเรียน นักศึกษา โดยการสร้างวินัยโดยการมาเรียนทันเวลา การเข้าแถวเพื่อรับบริการ การรักษาสิ่งแวดล้อมภายใน และภายนอกสถาบัน รองลงมาคือ การเชิญวิทยากรพิเศษมาบรรยายเพื่ออบรม ความประพฤติและจริยธรรมจัดกิจกรรมชมรมส่งเสริมจริยธรรม

2.4 งานธุรการและบริหารทั่วไป ผู้รับผิดชอบ พบว่าสถาบันการศึกษาส่วนใหญ่มีการมอบหมายให้ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ เป็นผู้รับผิดชอบ รองลงมาคือ หัวหน้าแผนกธุรการ การวางแผนงานสารบรรณและเอกสาร ในสถาบันการศึกษาทั้ง 6 สถาบัน พบว่าทุกสถาบัน มีการวางแผนงานสารบรรณและเอกสาร โดยมีการกำหนดกฎ ระเบียบการทำงานรับ - จ่าย เอกสารหนังสือภายใน และภายนอก เช่น การกำหนดวิธีการจัดเก็บ และทำลายหนังสือราชการ การจัดพิมพ์หนังสือ

ราชการที่ถูกต้อง และการกำหนดระยะเวลาของเอกสาร หนังสือภายใน และภายนอก รองลงมาคือ การฝึกอบรมเจ้าหน้าที่งานทางด้านสารบรรณและเอกสารเพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจในงาน คิด เป็น การดำเนินการจัดซื้อ จัดจ้าง ในสถาบันการศึกษาทั้ง 6 สถาบัน พบว่าทุกสถาบัน มีการดำเนินการจัดซื้อ จัดจ้าง โดยมีการกำหนดกฎ ระเบียบการจัดซื้อ จัดจ้าง เช่น แนวทางปฏิบัติในการ จัดซื้อ จัดจ้าง วิธีการประเมินผลการจัดซื้อ จัดจ้าง รองลงมาคือ การวางแผนการจัดซื้อ จัดจ้างตาม งบประมาณ การจัดทำบัญชีวัสดุและทะเบียนครุภัณฑ์ ในสถาบันการศึกษาทั้ง 6 สถาบัน พบว่าทุก สถาบัน มีการจัดทำบัญชีวัสดุและทะเบียนครุภัณฑ์ โดยมีการวางแผนปฏิบัติเกี่ยวกับการบำรุงและ ปรับซ่อมพัสดุครุภัณฑ์ เช่น การตรวจสอบพัสดุครุภัณฑ์ที่จัดซื้อ การเตรียมอุปกรณ์เครื่องมือตาม ความต้องการ การประเมินการใช้งานพัสดุครุภัณฑ์ รองลงมาคือ การใช้งานพัสดุครุภัณฑ์ จัดทำ บัญชีวัสดุและทะเบียนวัสดุครุภัณฑ์ ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร ในสถาบันการศึกษาทั้ง 6 สถาบัน พบว่า ไม่มีการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสาร และมีการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสาร โดยมีการจัดสถานที่เพื่อเป็น แหล่งค้นคว้าหาข้อมูลข่าวสารเพื่อการเรียนรู้ รองลงมาคือ มีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ทางด้านการ บริหารจัดการศูนย์ข้อมูลข่าวสาร เมื่อพิจารณาข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการ พบ ข้อสังเกตว่ามีสถาบันที่มีการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสาร จำนวน 4 สถาบัน และไม่มีการจัดตั้งศูนย์ ข้อมูลข่าวสาร จำนวน 2 สถาบัน จัดให้มีการจัดทำแผนงานประชาสัมพันธ์ ในสถาบันการศึกษาทั้ง 6 สถาบัน พบว่า ไม่มีการจัดทำแผนงานประชาสัมพันธ์ มีการจัดทำแผนงานประชาสัมพันธ์ โดยมิ การจัดทำแผนการประชาสัมพันธ์ประจำปี รองลงมาคือ การจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ เช่น แผ่นพับ ป้ายโฆษณา อินเทอร์เน็ต เมื่อพิจารณาข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์ ผู้อำนวยการของสถานศึกษา พบข้อสังเกตว่า ไม่มีการจัดทำแผนงานประชาสัมพันธ์ จำนวน 1 สถาบัน และมีการจัดทำ แผนงานประชาสัมพันธ์ จำนวน 5 สถาบัน

2.5 งานบัญชีและการเงิน สถาบันการศึกษาส่วนใหญ่มีการมอบหมายให้ผู้ช่วยผู้อำนวยการ เป็นผู้รับผิดชอบ รองลงมาคือ หัวหน้าแผนกบัญชีและการเงิน การวางแผนงานด้านบัญชีและ การเงิน ในสถาบันการศึกษาทั้ง 6 สถาบัน พบว่าทุกสถาบัน มีการวางแผนงานด้านบัญชีและ การเงิน โดยมีการวางแผนทั้งที่เป็นลายลักษณ์อักษรและไม่เป็นลายลักษณ์อักษร) รองลงมาคือ มี การวางแผนเป็นลายลักษณ์อักษร การดำเนินการด้านบัญชีและการเงิน ในสถาบันการศึกษาทั้ง 6 สถาบัน พบว่า มีการรวบรวมหนังสือ คู่มือ ระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานการเงินและบัญชีไว้ ใช้เป็นคู่มือปฏิบัติงานของสถานศึกษา รองลงมาคือ จัดทำแผนการใช้จ่ายเงินประจำปีการศึกษา การจัดทำแผนการใช้จ่ายเงินในสถาบันการศึกษาทั้ง 6 สถาบัน พบว่ามีการจัดทำแผนปฏิบัติการ ประจำปี รองลงมาคือ จัดทำแผนระยะกลาง ไม่เกิน 2 ปี การตรวจสอบภายใน ของ สถาบันการศึกษาทั้ง 6 สถาบันพบว่า ไม่มีการตรวจสอบภายใน และมีการตรวจสอบภายใน โดยมิ การตรวจสอบภาคการศึกษาละครั้ง (93.75%) รองลงมาคือ ตรวจสอบปีการศึกษาละครั้ง เมื่อ พิจารณาข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์ ผู้อำนวยการของสถานศึกษา พบข้อสังเกตว่า ไม่มีการ

ตรวจสอบภายใน จำนวน 1 สถาบัน และมีการตรวจสอบภายใน จำนวน 5 สถาบัน การกำหนดขอบข่ายหน้าที่ของผู้ตรวจสอบภายในของสถานศึกษาทั้ง 6 สถาบัน พบว่า มีการกำหนดขอบข่ายหน้าที่ในการตรวจสอบการจัดทำหลักฐานทางการเงินและบัญชีว่าถูกต้องและเป็นปัจจุบันหรือไม่ รองลงมาคือ มีการกำหนดขอบข่ายหน้าที่ในการตรวจสอบการจัดทำรายการทางการเงินและบัญชีว่าถูกต้องและนำส่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตรงตามกำหนดเวลาหรือไม่ การกำหนดระยะเวลาในการตรวจสอบสต็อกและทรัพย์สิน ในสถาบันการศึกษาทั้ง 6 สถาบัน พบว่าทุกสถาบัน มีการกำหนดระยะเวลาในการตรวจสอบสต็อกและทรัพย์สิน โดยมีการตรวจสอบปีการศึกษาละครั้ง รองลงมาคือ มีการตรวจสอบภาคการศึกษาละครั้ง การกำหนดขอบข่ายหน้าที่ในการตรวจสอบสต็อกและทรัพย์สิน ในสถาบันการศึกษาทั้ง 6 สถาบัน พบว่าทุกสถาบัน มีการกำหนดขอบข่ายหน้าที่ในการตรวจสอบสต็อกและทรัพย์สินคงเหลือปัจจุบันในบันทึกการรับและเบิกทรัพย์สินว่าตรงกันหรือไม่ รองลงมาคือ มีการตรวจสอบการรับ – จ่ายว่าเป็นไปได้ถูกต้องตามระเบียบหรือไม่

2.6 งานอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อม สถาบันการศึกษาส่วนใหญ่มีการมอบหมายให้ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ เป็นผู้รับผิดชอบ รองลงมาคือ หัวหน้างานอาคารสถานที่ การวางแผนงานด้านอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อม ในสถาบันการศึกษาทั้ง 6 สถาบัน พบว่า ทุกสถาบันมีการวางแผนงานด้านอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อม โดยมีการวางแผนงานช่างซ่อมและทำนุบำรุง (ระบบน้ำ ไฟฟ้า เครื่องปรับอากาศ ระบบสุขาภิบาล) รองลงมาคือ งานวางแผนอาคารสถานที่

2.7 งานการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนสถาบันการศึกษามีการมอบหมายให้ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ เป็นผู้รับผิดชอบ รองลงมาคือ ผู้อำนวยการ และหัวหน้างานธุรการและประชาสัมพันธ์ การวางแผนงานด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ในสถาบันการศึกษาทั้ง 6 สถาบัน พบว่า ไม่มีการวางแผนงานด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน และมีการวางแผนงานด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน โดยมีการเผยแพร่ข่าวสารเพื่อให้บริการชุมชน เช่น การประชาสัมพันธ์ข่าวสารของสถาบันให้ชุมชน รองลงมาคือ การดำเนินกิจกรรมร่วมกับสถานประกอบการที่ดำเนินธุรกิจทางด้านอัญมณีและเครื่องประดับ เมื่อพิจารณาข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์ ผู้อำนวยการของสถานศึกษา พบข้อสังเกตว่า ไม่มีการวางแผนงานด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน จำนวน 2 สถาบัน และมีการวางแผนงานด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน จำนวน 4 สถาบัน

2.8 งานพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา สถาบันการศึกษาส่วนใหญ่มีการมอบหมายให้ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ เป็นผู้รับผิดชอบ และผู้อำนวยการ เป็นผู้รับผิดชอบ การวางแผนงานด้านระบบสารสนเทศ ในสถาบันการศึกษาทั้ง 6 สถาบัน พบว่าทุกสถาบันมีการวางแผนงานด้านระบบสารสนเทศ โดยมีการรวบรวม จัดเก็บข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการบริหารจัดการสถานศึกษาและมีการประมวลผลข้อมูลโดยเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องตรงต่อความต้องการและทันต่อการใช้งาน รองลงมาคือ การกำหนดกฎระเบียบการบริหารงานระบบสารสนเทศ การเตรียมความพร้อมในการประกันคุณภาพการศึกษา ของสถาบันการศึกษาทั้ง 6

สถาบัน พบว่าทุกสถาบัน มีการเตรียมความพร้อมในการประกันคุณภาพการศึกษา โดยมีการประเมินผล การตรวจติดตามคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายนอกโดยสำนักงานมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาหรือ บุคคล หน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรอง มากที่สุด รองลงมาคือ การประเมินผล การตรวจติดตามคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายใน โดยบุคลากรของสถานศึกษา หรือหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษา การดำเนินการตรวจสอบและประเมินคุณภาพการศึกษา ของสถาบันการศึกษาทั้ง 6 สถาบัน พบว่าทุกสถาบัน มีการดำเนินการตรวจสอบและประเมินคุณภาพการศึกษา โดยมีการประเมินความก้าวหน้าของสถานศึกษาและการจัดทำรายงานของสถานศึกษา ต่อผู้บริหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มากที่สุด รองลงมาคือ การกำหนดมาตรการปรับปรุงคุณภาพสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การปรับปรุงและพัฒนามาตรฐานการศึกษา ของสถาบันการศึกษาทั้ง 6 สถาบัน พบว่าทุกสถาบัน มีการปรับปรุงและพัฒนามาตรฐานการศึกษา โดยมีการนำข้อมูลดังกล่าวมาเป็นประโยชน์สำหรับการปรับปรุงการดำเนินการของสถานศึกษา รองลงมาคือ การนำข้อมูลดังกล่าวมาเป็นประโยชน์สำหรับการวางแผนการปฏิบัติงานของบุคลากร

3. ปัญหาการจัดการศึกษาสถานศึกษาอัญมณีและเครื่องประดับ ของประเทศไทยของสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

ผลการวิเคราะห์สภาพการจัดการศึกษาอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับของประเทศไทยของสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จากการสัมภาษณ์ เพื่อพิจารณาในภาพรวมโดยระบุปัญหาในงานแต่ละด้านตามกรอบแนวคิดทางการวิจัย ดังต่อไปนี้

3.1 งานพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน มีปัญหาการขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการวางแผนงานพัฒนาหลักสูตร และการเรียนการสอน ขาดการจัดทำระเบียบและแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน

3.2 งานบริหารทรัพยากรบุคคล มีปัญหาการขาดบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถในการสอนวิชาทางด้านอัญมณีและเครื่องประดับ และขาดงบประมาณในการจ่ายค่าตอบแทน เช่น เงินเดือน สวัสดิการ ขาด งบประมาณในการพัฒนาบุคลากร เช่น การศึกษาดูงานในสถานประกอบการ

3.3 งานบริหารกิจการนักเรียน มีปัญหาการขาดงบประมาณในการบริหารกิจการนักเรียน เช่น ค่าใช้จ่ายในการจัดตั้งชมรม การให้ทุนการศึกษา มีปัญหาในงานวินัยและความประพฤตินักเรียน

3.4 งานธุรการและบริหารทั่วไป มีปัญหาเกี่ยวกับงานบริหารธุรการและบริหารทั่วไป โดยมีปัญหาการขาดแคลนบุคลากร ไม่เพียงพอกับปริมาณงานที่ทำอยู่ในปัจจุบัน ปัญหาการปฏิบัติงานด้านงานสารบรรณและเอกสารไม่เป็นไปตามระเบียบของสถาบัน

3.5 งานบัญชีและการเงิน มีปัญหาการขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถในการวางแผนงานด้านบัญชีและการเงิน มี ปัญหาการบันทึกบัญชีไม่ถูกต้อง ไม่เป็นปัจจุบัน การใช้จ่ายเงิน ไม่เป็นไปตามแผนการปฏิบัติงาน

3.6 งานอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อม มีปัญหาเกี่ยวกับงานด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ปัญหาการขาดงบประมาณในการบำรุงรักษาอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อมภายในสถาบัน ปัญหาการไม่มีการบันทึก และตรวจสอบการใช้งานเกี่ยวกับอาคารสถานที่

3.7 งานการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน มีปัญหาเกี่ยวกับงานสร้างความสัมพันธ์ชุมชน โดยมีปัญหาการขาดงบประมาณในการประสานงานและประชาสัมพันธ์กับชุมชนและปัญหาการไม่มีนโยบาย แผนงานกิจกรรมในการสร้างความสัมพันธ์ชุมชน

3.8 งานพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา มีปัญหาการขาดบุคลากรที่มีความรู้ในเรื่องการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา มีปัญหาการไม่มีการจัดทำแผนงาน และดำเนินการเกี่ยวกับการปรับปรุงและพัฒนาการศึกษา

ตอนที่ 2 สรุปผลการวิจัยจากแบบสอบถามครู อาจารย์

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์ เป็นดังนี้

ครูอาจารย์ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 31 – 35 ปี คุณวุฒิทางการศึกษาในระดับปริญญาตรี ดำรงตำแหน่งอาจารย์ 2 มีระยะเวลาในการทำงาน 6 ปีขึ้นไป

2. สภาพการจัดการศึกษาสถานศึกษาอัญมณีและเครื่องประดับ เครื่องประดับ ของประเทศไทยของ สถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

ผลการวิเคราะห์สภาพการจัดการศึกษาอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับของประเทศไทยของสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จากแบบสอบถาม โดยระบุปัญหาในงานแต่ละด้านตามกรอบแนวคิดทางการวิจัย ดังต่อไปนี้

2.1 งานพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน มีการเตรียมความพร้อมในพัฒนาหลักสูตร โดยมีการจัดทำแผนพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้มีความทันสมัยและใช้ได้จริง มีการเตรียมงานปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตร โดยมีการพิจารณาข้อมูลในการปรับปรุงหลักสูตรจากนโยบายของหน่วยงาน ต้นสังกัด มีการประเมินผลหลักสูตร โดยมีการจัดทำรายงานให้ผู้บริหารทราบ มีการนิเทศการศึกษา โดยมีการวางแผนตารางเวลาในการนิเทศการศึกษาไว้ชัดเจน มีการจัดแผนการเรียนการสอน โดยจัดให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีการจัดการด้านสื่อวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน โดยมีการสำรวจความต้องการในการใช้สื่อวัสดุอุปกรณ์การเรียน มีการจัดตั้งศูนย์สื่อการเรียนรู้ภายในสถาบัน โดยมีจัดให้มีบรรณรักษ์คอยให้คำแนะนำในการใช้บริการ มีการจัดตั้งหน่วยงานวัดผลและประเมินการเรียนการสอน โดยมีการจัดทำระเบียบแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล การเรียนการสอนเผยแพร่ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ มีการจัดการด้านงานทะเบียนและสถิติ โดยมีการใช้เทคโนโลยี เช่น โปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อใช้ในการจัดเก็บบันทึกข้อมูลงานทะเบียน มีการจัดทำแผนงานแนะนำให้กับนักเรียน โดยมีการนำนโยบาย เป้าหมาย หรือปรัชญาของสถาบันมาเป็นเกณฑ์ในการพิจารณา

2.2 งานบริหารทรัพยากรบุคคล มีการวางแผนการบริหารทรัพยากรบุคคล โดยมีการวางแผนอัตรากำลังคน การจัดสรรอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากร การกำหนดเกณฑ์การสรรหาและคัดเลือกบุคคล มีการพิจารณาจากคุณสมบัติทางการศึกษา เช่น จบการศึกษาทางด้านอัญมณีและเครื่องประดับ

2.3 งานบริหารกิจการนักเรียน มีการวางแผนงานบริหารกิจการนักเรียน โดยมีการวางแผนการจัดสรรอำนาจ หน้าที่ ความรับผิดชอบการบริหารกิจการนักเรียน และจัดทำแผนการบริหารกิจการนักเรียนเช่น การปฐมนิเทศ วันไหว้ครู กีฬาสี เป็นต้น มีการจัดทำสำมะโนนักเรียน การคาดคะเน หรือทำนายจำนวนนักเรียน โดยมีการสำรวจประชากรกลุ่มที่จบมัธยมต้นและมัธยมปลาย การวางแผนรับและลงทะเบียนนักเรียน มีการรวบรวมข้อมูลที่แจ้งให้นักเรียน นักศึกษา ผู้ปกครอง และการจัดปฐมนิเทศนักเรียน นักศึกษา ผู้ปกครองที่เข้าใหม่ปีละ 1 ครั้ง มีการจัดกิจกรรมนักเรียน นักศึกษา โดยมีการแต่งตั้งครู อาจารย์เป็นที่ปรึกษาชุมนุม หรือกลุ่มกิจกรรมที่สนใจ และรับสมัครนักเรียน นักศึกษาเข้าร่วมชุมนุมหรือกลุ่มกิจกรรมสนใจตามความสมัครใจ การให้บริการ และสวัสดิการนักเรียน มีการให้บริการน้ำดื่ม น้ำใช้ให้กับนักศึกษาภายในสถาบัน การให้บริการห้องพยาบาลให้กับนักศึกษาภายในสถาบัน และการให้บริการร้านอาหาร หรือโรงอาหาร ให้กับนักศึกษาภายในสถาบัน มีการจัดกิจกรรมสร้างวินัย และความประพฤตินักศึกษา โดยการมาเรียนทันเวลา และการเข้าแถวเพื่อรับบริการ

2.4 งานธุรการและบริหารทั่วไป มีการวางแผนงานสารบรรณและเอกสาร โดยมีการบันทึกเอกสารรับ-จ่ายหนังสือภายใน และภายนอก และการกำหนดระยะเวลาของเอกสาร หนังสือภายใน และภายนอก เช่น หนังสือด่วน มีวิธีการดำเนินการจัดซื้อ จัดจ้าง โดยมีการบันทึกเอกสาร

การจัดซื้อ จัดจ้าง มีการดำเนินการด้านพัสดุ ครุภัณฑ์ โดยมีจัดทำบัญชีวัสดุและทะเบียนครุภัณฑ์ และมีการจัดทำคู่มือ และแนวทางในการปฏิบัติเกี่ยวกับทะเบียนครุภัณฑ์ มีการดำเนินงานด้านศูนย์ข้อมูลข่าวสาร โดยมีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ทางด้านการบริหารจัดการศูนย์ข้อมูลข่าวสาร มีการจัดทำแผนงานประชาสัมพันธ์ โดยมีการจัดทำแผนการประชาสัมพันธ์ประจำปี

2.5 งานบัญชีและการเงิน มีการวางแผนงานด้านบัญชีและการเงิน โดยมีการจัดทำแผนแบบทั้งที่เป็นลายลักษณ์อักษรและไม่เป็นลายลักษณ์อักษร วิธีการดำเนินงานด้านบัญชีและการเงิน ผู้ตอบแบบสอบถามระบุว่า โดยมีการจัดทำแผนการใช้จ่ายเงินประจำปีการศึกษา มีการจัดทำแผนงานตรวจสอบภายใน โดยมีการตรวจสอบภาคการศึกษาละครั้ง มีจัดทำแผนงานสต็อกและทรัพย์สิน โดยมีการตรวจสอบภาคการศึกษาละครั้ง

2.6 งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม มีการวางแผนงานด้านอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อม โดยมีวางแผนอาคารสถานที่ และการจัดทำแผนงานซ่อมบำรุงรักษาอาคาร และงานช่างซ่อมและทำนุบำรุง (ระบบน้ำ ไฟฟ้า เครื่องปรับอากาศ ระบบสุขาภิบาล)

2.7 งานสร้างความสัมพันธ์ชุมชน มีการวางแผนงานสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน โดยมีการให้บริการชุมชน การเผยแพร่ข่าวสารเพื่อให้บริการชุมชน เช่น การประชาสัมพันธ์ข่าวสารของสถาบันให้ชุมชน

2.8 งานพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา มีการวางแผนงานด้านระบบสารสนเทศ โดยมีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ทางด้านระบบสารสนเทศ มีการเตรียมความพร้อมในการประกันคุณภาพการศึกษา โดยมีการประเมินผล และการตรวจติดตามคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายในโดยบุคลากรของสถานศึกษา หรือหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษามีการดำเนินการตรวจสอบและประเมินคุณภาพการศึกษาโดย มีการประเมินความก้าวหน้าของสถานศึกษาและการจัดทำรายงานของสถานศึกษาต่อผู้บริหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการปรับปรุงและพัฒนามาตรฐานการศึกษาโดยมีการนำข้อมูลดังกล่าวมาเป็นประโยชน์สำหรับการปรับปรุงการดำเนินการของสถานศึกษา

3. ปัญหาการจัดการศึกษาสถานศึกษาอัญมณีและเครื่องประดับ ของประเทศไทยของ สถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

ผลการวิเคราะห์ปัญหาการจัดการศึกษาอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับของประเทศไทยของสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จากแบบสอบถาม โดยระบุปัญหาในงานแต่ละด้านตามกรอบแนวคิดทางการวิจัย ดังต่อไปนี้

3.1 งานพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน มีปัญหาการขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการวางแผน ปัญหาการขาดการจัดทำแผนพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการ

3.2 งานบริหารทรัพยากรบุคคล มีปัญหาขาดงบประมาณในการจ่ายค่าตอบแทน เช่น เงินเดือน สวัสดิการ ปัญหาการขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการสอนวิชาทางด้านอัญมณีและเครื่องประดับ

3.3 งานกิจการนักเรียน มีปัญหาขาดงบประมาณในการบริหารกิจการนักเรียน เช่น ค่าใช้จ่ายในการจัดตั้งชมรม การให้ทุนการศึกษา และขาดบุคลากรรับผิดชอบโดยตรง มีปัญหาการขาดการทำแผนการบริหารกิจการนักเรียน นักศึกษา

3.4 งานธุรการและบริหารทั่วไป มีปัญหาการปฏิบัติงานด้านงานสารบรรณและเอกสารไม่เป็นไปตามระเบียบของสถาบัน ปัญหาการบุคลากรที่รับผิดชอบโดยตรง

3.5 งานบัญชีและการเงิน มีปัญหาขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการวางแผนงาน ปัญหาการบันทึกบัญชีไม่ถูกต้อง ไม่เป็นปัจจุบัน การใช้จ่ายเงินไม่เป็นไปตามแผนการปฏิบัติงาน

3.6 งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดลอม มีปัญหาขาดการจัดทำแผนงาน ระเบียบ คู่มือในการใช้งานเกี่ยวกับอาคารสถานที่ ไม่มีการวางแผนงานด้านการรักษาความปลอดภัย

3.7 งานสร้างความสัมพันธ์ชุมชน มีปัญหาการไม่มีนโยบาย แผนงานกิจกรรมในการสร้างความสัมพันธ์ชุมชน

3.8 งานพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา มีปัญหาขาดบุคลากรที่มีความรู้ในเรื่องการพัฒนาคุณภาพและ มาตรฐานการศึกษา ไม่มีการจัดทำแผนงาน และดำเนินการเกี่ยวกับการตรวจสอบและประกันคุณภาพการศึกษา

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยสภาพ และปัญหาการจัดการศึกษาอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับของประเทศไทยของสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จากการสัมภาษณ์และการสอบถามผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร และครูอาจารย์ พบว่าส่วนใหญ่มีความสอดคล้องกัน ผู้วิจัยจึงอภิปรายผลตามกรอบแนวคิดในการวิจัยทั้ง 8 ด้าน มีประเด็นอภิปรายดังต่อไปนี้

1. สภาพการจัดการศึกษาอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับของประเทศไทยของสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

1.1 งานพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน จากผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษาทางด้านอัญมณีและเครื่องประดับ ส่วนใหญ่มีผู้รับผิดชอบในงานด้านการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน คือ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ เป็นผู้รับผิดชอบ ในงานพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน ซึ่งสถานศึกษามีการดำเนินการตามขั้นตอนของการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน มีการเตรียม

ความพร้อมในพัฒนา ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตร การประเมินผลหลักสูตร การนิเทศ การศึกษา การจัดการเรียนการสอน การจัดการด้านสื่อวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน การจัดตั้งศูนย์สื่อการเรียนรู้ภายในสถาบัน การจัดตั้งหน่วยงานวัดผลและประเมินการเรียนการสอน การจัดการด้านงานทะเบียนและสถิติ การจัดทำแผนงานแนะแนวให้กับนักเรียน นักศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2545 : 11) ได้อธิบายถึงขอบข่ายของงานพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนไว้ 10 งาน ดังนี้ งานพัฒนาหลักสูตร งานปรับปรุงหลักสูตร งานประเมินผลหลักสูตร งานนิเทศการศึกษา งานจัดการเรียนการสอน งานสื่อวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน งานศูนย์สื่อการเรียนรู้ (ประกอบด้วยห้องสมุด สารสนเทศ และสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ ทั้งในรูปแบบสื่อสิ่งพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์) งานวัดผลประเมินผลการเรียนการสอน งานทะเบียนและสถิติ และงานแนะแนว ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2545 : 13) ได้อธิบายถึงขอบข่ายของงานพัฒนาหลักสูตรไว้ 4 งาน ดังนี้ งานจัดทำหลักสูตร งานบริหารจัดการหลักสูตร งานนิเทศเพื่อการพัฒนาการใช้หลักสูตร งานติดตาม ประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร

ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าสถานศึกษาทางด้านอัญมณีและเครื่องประดับมีความพร้อม และประสิทธิภาพในระดับหนึ่งเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน ปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งเมื่อพิจารณาจากคุณสมบัติของผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งมีคุณวุฒิและประสบการณ์ในการบริหารงาน ประกอบกับกระบวนการเรียน การสอนนักเรียน นักศึกษา ของสถานศึกษาจะต้องสามารถผลิตให้ผู้เรียนสามารถทำงานได้ตรงตามความต้องการของสถานประกอบการธุรกิจที่ดำเนินการเกี่ยวกับอัญมณีและเครื่องประดับ ดังที่ กิติมา ปรีดีคิลก (2532 : 43) ได้กล่าวว่า การบริหารหลักสูตร คือกระบวนการบริหารงานการใช้หลักสูตร แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ การเตรียมการหลักสูตร การดำเนินการเกี่ยวกับหลักสูตรและการประเมินผลหลักสูตร ดังที่ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2544 : 43) ได้กล่าวว่า การบริหารหลักสูตร คือ กระบวนการบริหารงานการใช้หลักสูตร แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ การเตรียมการหลักสูตร การดำเนินการเกี่ยวกับหลักสูตรและการประเมินหลักสูตร

1.2 งานบริหารทรัพยากรบุคคล จากผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษาทางด้านอัญมณีและเครื่องประดับ ส่วนใหญ่มีผู้รับผิดชอบในงานบริหารทรัพยากรบุคคล คือผู้ช่วยผู้อำนวยการ โดยมีการวางแผนการบริหารงานด้านบุคคล การวางแผนอัตรากำลังคน การจัดสรรอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากร มีการกำหนดเกณฑ์การสรรหาและคัดเลือกบุคคล มีการพิจารณาจากคุณสมบัติทางการศึกษา สูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับ พันธ์ หันนาคินทร์ (2529 : 22 - 23) ได้อธิบายถึงขอบข่ายของงานทรัพยากรบุคคลไว้ 8 งาน ดังนี้ การวางแผนกำลังคน การสรรหาหรือการรับสมัครบุคคลเข้าทำงาน การคัดเลือกบุคคลเข้าทำงาน การนำเข้าสู่งาน การประเมินบุคลากร การพัฒนาบุคลากร การตอบแทนบุคลากร การสร้างความมั่นคงในการทำงานของบุคลากร ดังที่ เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2545 : 12) ได้อธิบายถึงขอบข่ายของงานทรัพยากรบุคคลไว้ 6 งาน ดังนี้

งานวางแผนอัตรากำลังคน งานสรรหาและคัดเลือก งานเงินเดือนและสวัสดิการ งานให้รางวัล และความก้าวหน้า งานฝึกอบรมและพัฒนา งานวิจัยเกี่ยวกับบุคลากรในโรงเรียน

ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า สถานศึกษาทางด้านอัญมณีและเครื่องประดับมีการจัดกระบวนการบริหารทรัพยากรบุคคลที่ดี เช่น ในรายวิชาที่ต้องใช้ความเชี่ยวชาญพิเศษก็จะมีอาจารย์จากหน่วยงานในสถานประกอบการทางด้านอัญมณีและเครื่องประดับเข้ามาสอน มีกระบวนการบริหารทรัพยากรบุคคลเป็นระบบเนื่องจากเป็นสถานศึกษาที่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เช่น ในด้านการสรรหาและคัดเลือกบุคคลก็จะมีระเบียบขั้นตอนตามระบบราชการไว้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานในแต่ละขั้นตอน ดังที่ พยอม วงศ์สารศรี (2542 : 157) ได้กล่าวว่า การวางแผนทรัพยากรมนุษย์ คือ กระบวนการคาดการณ์ความต้องการของทรัพยากรมนุษย์ขององค์กรเป็นการณ์ล่วงหน้า ว่าต้องการบุคคลประเภทใด ระดับใด จำนวนเท่าใด และต้องการเมื่อใด (the right people at the right place at the right time) และกำหนดวิธีการที่จะได้มาซึ่งทรัพยากรบุคคลที่ต้องการว่าจะได้มาจากไหน อย่างไร ตลอดจนการกำหนดนโยบาย และระเบียบปฏิบัติต่าง ๆ เพื่อที่จะใช้ทรัพยากรบุคคลที่มีอยู่ให้ได้ประโยชน์

1.3 งานบริหารกิจการนักเรียน จากผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษาทางด้านอัญมณีและเครื่องประดับ ส่วนใหญ่มีผู้รับผิดชอบในงานบริหารกิจการนักเรียน คือผู้ช่วยผู้อำนวยการ โดยมีการวางแผนงานบริหารกิจการนักเรียน โดยการกำหนดแผนงานบริหารกิจการนักเรียน มีการจัดทำสำมะโนนักเรียน การคาดคะเน หรือทำนาย มีการปฐมนิเทศนักเรียน นักศึกษา มีการจัดกิจกรรมชมนักเรียน นักศึกษา มีการให้บริการร้านอาหาร หรือโรงอาหาร การให้บริการน้ำดื่ม น้ำใช้ให้กับนักศึกษา และการให้บริการห้องพยาบาล มีการสร้างวินัยนักเรียน นักศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ ภาเดช บุญเชิดชู (2544 : 37) ได้อธิบายถึงขอบข่ายของงานกิจการนักเรียนไว้ 4 งาน ดังนี้ การจัดทำทะเบียนประวัติ งานปกครองและวินัยโรงเรียน การบริการต่างๆ ในโรงเรียน การจัดกิจกรรมนักเรียน ดังที่ เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2545 : 12) ได้อธิบายถึงขอบข่ายของงานกิจการนักเรียนไว้ 5 งาน ดังนี้ งานสำมะโนนักเรียน (การคาดคะเน หรือทำนายจำนวนนักเรียนที่จะเข้าเรียนในแต่ละปีการศึกษา) งานรับและลงทะเบียนนักเรียน งานกิจกรรมนักเรียน งานบริการและสวัสดิการนักเรียน เช่น น้ำดื่ม น้ำใช้ ทุนอาหารกลางวันทุนการศึกษา ห้องพยาบาล โรงอาหาร เป็นต้น งานวินัย และความประพฤตินักเรียน

ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า สถานศึกษาทางด้านอัญมณีและเครื่องประดับ ควรมีการจัดกิจกรรมนักเรียน เช่น การตั้งชมรมการออกแบบอัญมณีและเครื่องประดับ การตั้งชมรมนักวิเคราะห์อัญมณีรุ่นเยาว์ โดยผู้เรียนมีอิสระในการเลือกเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ เช่น กิจกรรมชมรม โดยมีครูอาจารย์คอยให้คำแนะนำและปรึกษา ดังที่ เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2525 : 119) ได้กล่าวว่า การบริหารกิจการนักเรียนคือกิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้นและดำเนินการโดยนักเรียนเอง ด้วยความสมัครใจ โดยมีครูเป็นผู้คอยช่วยเหลือ แนะนำ อันไม่เกี่ยวกับการเรียนการสอนในชั้นเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ นพ

พงษ์ บุญจิตราคุลย์ (2534 : 38) ได้กล่าวว่า การบริหารกิจการนักเรียน คือ บรรดากิจกรรม ประกอบในหรือนอกหลักสูตรทั้งหลาย ที่ให้การศึกษาแก่นักเรียนนอกห้องเรียน จัดขึ้นโดย นักเรียนสมัครที่จะเข้าเรียนและดำเนินการเอง โดยความเห็นชอบและสนับสนุนจาก คณะอาจารย์ และไม่มีภาระให้คะแนนใด ๆ ในอันที่จะส่งเสริมให้เด็กเลื่อนชั้น หรือสำเร็จการศึกษา

1.4 งานธุรการและบริหารทั่วไป จากผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษาทางด้านอัญมณีและเครื่องประดับ ส่วนใหญ่มีผู้รับผิดชอบในงานธุรการและบริหารทั่วไป คือผู้ช่วยผู้อำนวยการมีการวางแผนงานสารบรรณและเอกสาร มีวิธีการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างมีการดำเนินงานด้านศูนย์ข้อมูลข่าวสาร มีการจัดทำแผนงานประชาสัมพันธ์ ซึ่งสอดคล้องกับ ขวัญชีวา วรรณพินทุ (2540 : 25) กล่าวถึงขอบข่ายของการบริหารงานธุรการ ว่าครอบคลุมถึง การวางแผนธุรการ การบริหารงานธุรการ งานสารบรรณ งานการเงินและการบัญชี งานพัสดุ งานทะเบียนและสถิติข้าราชการครู และลูกจ้าง การประเมินผลการบริหารงานธุรการ ดังที่เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2545 : 12) ได้อธิบายถึงขอบข่ายของงานธุรการและบริหารทั่วไปไว้ 5 งาน ดังนี้ งานสารบรรณ และเอกสาร งานจัดซื้อ จัดจ้าง งานพัสดุ ครุภัณฑ์ งานศูนย์ข้อมูลข่าวสาร งานประชาสัมพันธ์

ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า สถานศึกษาทางด้านอัญมณีและเครื่องประดับ มีการจัดการด้านงานธุรการและบริหารทั่วไปสอดคล้องกับขอบข่ายงานของนักวิชาการหลายท่าน ดังที่ นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ (2534 : 36 - 37) ได้กล่าวว่า งานธุรการในโรงเรียน ที่ครูใหญ่จะต้องทำมีดังนี้ การจัดการโรงเรียน ได้แก่ การกำหนดเกี่ยวกับการเรียนการสอนตลอดจนการทำงานของครู งานที่เกี่ยวกับกิจการนักเรียน ได้แก่ บริการข่าวสาร เวลามาเรียนของนักเรียน รายงานถึงผู้ปกครอง ระเบียบวินัยของโรงเรียน งานที่เกี่ยวกับครู คนงาน ภารโรงต่าง ๆ งานที่เกี่ยวกับหลักสูตร แบบเรียน อุปกรณ์การสอนกิจกรรมต่าง ๆ งานธุรการ ได้แก่ งานสารบรรณที่เกี่ยวข้องกับหนังสือ งานงบประมาณการเงิน พัสดุ ครุภัณฑ์ต่าง ๆ การทำสิ่งอำนวยความสะดวกต่อการบริหารโรงเรียน ได้แก่ วารสาร ประการ ทะเบียนครู บัญชีจำนวนนักเรียน หลักฐานต่าง ๆ ของโรงเรียน

1.5 งานบัญชีและการเงิน จากผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่มีผู้รับผิดชอบในงานบัญชีและการเงิน คือผู้ช่วยผู้อำนวยการ มีการวางแผนงานด้านบัญชีและการเงิน การจัดทำแผนการใช้จ่ายเงิน มีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี การตรวจสอบภายใน การกำหนดขอบข่ายหน้าที่ของผู้ตรวจสอบภายในของสถานศึกษา มีการกำหนดระยะเวลาในการตรวจสอบสต็อกและทรัพย์สิน มีการตรวจสอบสต็อกและทรัพย์สินคงเหลือปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับ กรมสามัญศึกษา (2539 : 13 - 20) กล่าวถึง ขอบข่ายของงานบัญชีและการเงินไว้ ดังนี้ การจัดทำหลักฐานทางการเงิน การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงินให้ถูกต้องและเป็นปัจจุบันการจัดทำและตรวจสอบบัญชีตามระเบียบการเก็บรักษาเงิน การตั้งคณะกรรมการเก็บรักษาเงินตรวจสอบความถูกต้อง การจัดทำแผนการใช้จ่ายเงิน การนิเทศติดตาม การวิเคราะห์การใช้จ่ายเงินและนำผลมาปรับปรุงแผนการใช้

จ่ายเงิน ดังที่ เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2545 : 12) ได้อธิบายถึงขอบข่ายของงานบัญชีและการเงินไว้ 4 งาน ดังนี้ งานบัญชี งานการเงิน งานตรวจสอบภายในงานสต็อกและทรัพย์สิน ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า สถานศึกษา ควรมีการบริหารจัดการตามขอบข่ายการบริหารงานบัญชีและการเงิน โดยกำหนดกฎเกณฑ์และระบบการจัดการอย่างเหมาะสมและรอบคอบ โปร่งใสเนื่องจากการจัดการศึกษาทางด้านอัญมณีและเครื่องประดับมีการดำเนินการเกี่ยวกับการสั่งซื้อวัตถุดิบ อุปกรณ์เพื่อนำมาใช้ในการเรียนการสอนซึ่งมีราคาสูง ทำให้อาจเกิดปัญหาทางด้านบัญชีและการเงิน เช่นการจัดซื้อ การรับจ่ายเงิน เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับ กรมสามัญศึกษา (2539 : 13-20) กล่าวว่า การบริหารงานการเงิน คือ งานที่เกี่ยวกับการวางแผนการใช้จ่ายเงินให้เหมาะสมและสอดคล้องกับวิธีการงบประมาณ การเบิกจ่ายเงินตามระเบียบ กำกับ เร่งรัดติดตามการใช้จ่ายเงินตามแผน และการบริหารการเงินอย่างมีประสิทธิภาพ

1.6 งานอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อม จากผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษาทางด้านอัญมณีและเครื่องประดับ ส่วนใหญ่มีผู้รับผิดชอบในงานอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อม คือผู้ช่วยผู้อำนวยการ มีการวางแผนงานด้านอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อม โดยมีการวางแผนงานช่างซ่อมและทำนุบำรุง (ระบบน้ำ ไฟฟ้า เครื่องปรับอากาศ ระบบสุขาภิบาล) ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2545 : 66) ได้อธิบายถึงขอบข่ายของงานอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อมไว้ ดังนี้ การกำหนดแนวทางในการพัฒนาอาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาให้อยู่ในสภาพที่มั่นคง ปลอดภัย เหมาะสม และพร้อมที่จะใช้ประโยชน์ การติดตาม ตรวจสอบด้านความมั่นคงของอาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา ดังที่ เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2545 : 12-13) ได้อธิบายถึงขอบข่ายของงานอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อมไว้ 6 งาน ดังนี้ งานวางแผนอาคารสถานที่งานช่างซ่อมบำรุงรักษาอาคาร งานช่างซ่อมและทำนุบำรุง (ระบบน้ำ ไฟฟ้า เครื่องปรับอากาศ ระบบสุขาภิบาล)งานรักษาความปลอดภัย งานแม่บ้าน และความสะอาด งานสวนและบริเวณโรงเรียน

ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า สถานศึกษาทางด้านอัญมณีและเครื่องประดับ ได้มีการจัดการงานด้านอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อมได้เหมาะสมตามแนวความคิดของนักวิชาการดังที่ได้นำเสนอข้างต้น ผู้วิจัยขอตั้งข้อสังเกตในเรื่องความปลอดภัยเกี่ยวกับอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอน เช่น เครื่องเจียรไน เครื่องวิเคราะห์อัญมณี ซึ่งมีราคาสูง ควรมีการจัดการที่ดีเพื่อให้คงสภาพสมบูรณ์ มีการกำหนดระเบียบการนำอุปกรณ์หรือการใช้อาคาร สถานที่ ต้องรัดกุมเป็นพิเศษมากกว่าสถานศึกษาทั่วไป

1.7 งานการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน จากผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่มีผู้รับผิดชอบในงานการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน คือผู้ช่วยผู้อำนวยการ มีการวางแผนงานด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับ กิติมา ปรีดีดิลก (2532 : 237) ได้กล่าวถึง งานสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน หมายถึง กระบวนการในการวางแผน การควบคุม การประสานงาน

การจัดบุคลากร และเผยแพร่ความรู้ต่อชุมชนเพื่อร่วมกันพัฒนาชุมชนและโรงเรียนให้เจริญก้าวหน้าไปพร้อมกัน ดังที่ปรีชา นิพนธ์พิทยา (2536 : 514) กล่าวถึง งานสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน เป็น งานสนับสนุนวิชาการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ชุมชนมีความเข้าใจที่ดีต่อโรงเรียน อันจะทำให้โรงเรียนได้รับการส่งเสริมสนับสนุนความร่วมมือ และความช่วยเหลือจากชุมชน ซึ่งจะเอื้ออำนวยให้โรงเรียนดำเนินงานด้านต่าง ๆ ไปด้วยดี ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า แม้สถานศึกษาส่วนใหญ่จะมีการวางแผนงานแต่เมื่อพิจารณาจากแบบสอบถามที่ครูอาจารย์ส่วนใหญ่เป็นผู้ให้คำตอบ พบข้อสังเกตที่น่าสนใจคือ ส่วนใหญ่สถานศึกษาจะมีส่วนในการสร้างความสัมพันธ์ชุมชนเพียงการให้ใช้สถานที่ร่วมกับชุมชน แต่ไม่มีการกำหนดแผนระยะยาวในการสร้างความสัมพันธ์ชุมชนที่ชัดเจน

1.8 งานพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา จากผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่มีผู้รับผิดชอบในงานพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา คือผู้ช่วยผู้อำนวยการ มีการวางแผนงานด้านระบบสารสนเทศ มีการเตรียมความพร้อมในการประกันคุณภาพการศึกษา มีการดำเนินการตรวจสอบและประเมินคุณภาพการศึกษา มีการปรับปรุงและพัฒนามาตรฐานการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2545 : 15) ได้อธิบายถึงขอบข่ายของงานพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาไว้ 4 งาน ดังนี้ งานจัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษา งานสนับสนุน ส่งเสริมระบบการประกันคุณภาพการศึกษา งานกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และรายงานผลการประกันคุณภาพการศึกษา งานปรับปรุงและพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2545 : 13) ได้อธิบายถึงขอบข่ายของงานคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาไว้ 4 งาน ดังนี้ งานระบบสารสนเทศ งานประกันคุณภาพการศึกษา งานตรวจสอบและประเมินคุณภาพการศึกษา งานปรับปรุงและพัฒนามาตรฐานการศึกษา ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า สถานศึกษามีการให้ความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา เนื่องจากทางสถาบันมีการกำหนดคุณภาพ เป้าหมายที่พึงประสงค์และมาตรฐานที่ต้องการ มีนโยบายจากผู้บริหารสถานศึกษาในการสำหรับการส่งเสริมกำกับดูแล ตรวจสอบประเมินผลและประกันคุณภาพการศึกษา

2. ปัญหาการจัดการศึกษาอุตสาหกรรมอาชีวศึกษาและเครื่องประดับของประเทศไทยของสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม ในภาพรวมพบว่าสถานศึกษาทางด้านอาชีวศึกษาและเครื่องประดับ มีปัญหาที่สำคัญในด้านงานบริหารทรัพยากรบุคคล ผู้วิจัยจึงขอเสนอปัญหาดังกล่าวดังนี้

งานบริหารทรัพยากรบุคคล มีปัญหาการขาดบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถในการสอน วิชาทางด้านอัญมณีและเครื่องประดับ และขาดงบประมาณในการจ่ายค่าตอบแทน เช่น เงินเดือน สวัสดิการขาดงบประมาณในการพัฒนาบุคลากรเช่นการศึกษาดูงานในสถานประกอบการ

ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า สถานศึกษามีปัญหาในเรื่องขาดแคลนบุคลากรในการสอน เนื่องจากผู้ที่จบการศึกษาทางด้านอัญมณีและเครื่องประดับโดยตรงส่วนมากมักจะออกไปทำงานตามสถานประกอบการซึ่งมีการจ่ายค่าตอบแทน สวัสดิการสูงกว่า การให้ค่าตอบแทนและสวัสดิการของสถานศึกษามาก จึงทำให้สถาบันขาดแคลนบุคลากรในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ Herzberg (1959 : 44-115) ที่กล่าวว่า การบริหารงานบุคคลควรมีทฤษฎีในการจูงใจในการทำงานคือ Motivation – Maintenance theory หรือ dual facton theory เป็นทฤษฎีที่ให้ความสำคัญระหว่าง ปัจจัย 2 ส่วนคือ 1.ปัจจัยกระตุ้น ที่ทำให้บุคคลเกิดความพึงพอใจในการทำงาน ซึ่งปัจจัยนี้มักจะเกิดจากตัวงานเอง เช่น ความสำเร็จของงาน การยอมรับนับถือ ความก้าวหน้า เป็นต้น และ 2. ปัจจัยค้ำจุน ที่ป้องกันมิให้การปฏิบัติงานของบุคคลหย่อนประสิทธิภาพลง เช่น นโยบายการบริหาร เงินเดือน เป็นต้น

จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงเห็นด้วยว่า บุคลากรทางด้านอัญมณีและเครื่องประดับมีปัญหาตามปัจจัยทั้ง 2 ส่วนที่กล่าวมาโดยเฉพาะเรื่อง ค่าตอบแทนให้แก่ครูอาจารย์ที่สอนทางด้านอัญมณีและเครื่องประดับยังต่ำเกินไป

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผู้วิจัยขอแนะแนวทางในการนำผลการวิจัยไปใช้ 2 รูปแบบคือ

1. การนำผลการวิจัยไปใช้ในการปรับปรุงการบริหารงานในสถานศึกษาทางด้านอัญมณีและเครื่องประดับ
2. การนำผลการวิจัยไปใช้ในการวิจัยครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปปฏิบัติสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาทางด้านอัญมณีและเครื่องประดับ

1. ด้านบุคคล จากการวิจัยพบว่าสถานศึกษามีปัญหาขาดแคลนบุคลากร ที่มีความรู้เฉพาะด้าน ผู้วิจัยจึงเสนอว่าควรมีการจัดทำทะเบียน หรือ ศูนย์ข้อมูลที่รวบรวมประวัติครูอาจารย์ หรือผู้ที่มีความเชี่ยวชาญทางด้านอัญมณีและเครื่องประดับ เพื่อเชิญมาเป็นครูอาจารย์ประจำ อาจารย์พิเศษ นอกจากนี้ผลการวิจัยพบว่ามีปัญหาเกี่ยวกับค่าตอบแทน ซึ่งสถานศึกษาควรมีแนวทางในการแก้ปัญหา เช่น การจูงใจในด้านสวัสดิการ หรือหา

ผลตอบแทนพิเศษอื่นๆ ซึ่งทางภาครัฐบาล หรือเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรเข้ามาให้ความช่วยเหลือ ในรูปแบบของการให้ทุนสนับสนุนแก่ครู อาจารย์ การบริจาคเครื่องมือ อุปกรณ์ เครื่องจักร ที่ใช้ในการประกอบการเรียนการสอน

2. ด้านสถานที่ จากการวิจัยพบว่าสถานศึกษามีการใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ เครื่องจักรประกอบการเรียน การสอน ซึ่งมีราคาสูง เช่น เครื่องวิเคราะห์อัญมณี ผู้วิจัยจึงเสนอว่าควรมีการวางระเบียบ คู่มือปฏิบัติในการดูแล รักษา เพื่อให้สามารถใช้ให้เกิดประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และปลอดภัยจากการถูกโจรกรรม

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

จากข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัยพบว่าการจัดการศึกษาอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับของประเทศไทยของสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ มีปัญหาในด้านบุคลากร ผู้วิจัยจึงขอเสนอ การวิจัยในครั้งต่อไปควรมีการศึกษา ในเรื่องต่อไปนี้

1. ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการจูงใจบุคลากรเพื่อเข้าทำงานในสถานศึกษาอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ ของประเทศไทยของสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ
2. ปัญหาของบุคลากรในสถานศึกษาที่จัดการศึกษาทางด้านอัญมณีและเครื่องประดับของประเทศไทยของสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในอนาคต